

Nr 33.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineral-fyndigheter å kronojord; given Stockholms slott den 12 januari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 12 januari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON, STRINDLUND.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Möller, anför efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet:

Med anledning av en av Kungl. Maj:t avlåten proposition, nr 161, medgav 1909 års riksdag i skrivelse den 12 maj samma år, nr 133, att för de fall, beträffande vilka icke i annan ordning särskilda bestämmelser med riksdagens medverkan träffats, för tiden intill den 15 maj 1910 Kungl. Maj:t skulle äga

ej mindre åt svenska män bevilja tillstånd att mot den årliga avgäld och under de villkor i övrigt, Kungl. Maj:t bestämde, å kronojord inom visst å marken utstakat område under en tid för varje gång av högst tio år med

andras uteslutande med arbete belägga och sig tillgodogöra mineralfyndigheter av andra slag, än som enligt 1 § gruvestadgan kunde utgöra föremål för inmutning, med rätt för koncessionsinnehavaren att, därest vid upplåtelse tidens utgång dylik upplåtelse fortfarande bleve av riksdagen medgiven, äga företräde till överenskommelse om fortsatt arbete med fyndighetens tillgodogörande på de villkor, Kungl. Maj:t då på grund av sig företeende omständigheter kunde finna gott bestämma,

än även åt sådan koncessionsinnehavare för den tid, varunder koncessionen beviljats, upplåta erforderlig mark för vägar samt för anläggning av verkstäder och arbetarbostäder med skyldighet för koncessionsinnehavaren att för sålunda åt honom upplåtna förmåner gälda visst årligt arrende, som skulle bestämmas genom särskild uppskattning före upplåtelsens medgivande.

Medgivande av enahanda innebörd har sedermera, på därom av Kungl. Maj:t gjorda framställningar, lämnats av varje års riksdag, senast 1938 enligt riksdagens skrivelse nr 66. Den tid, för vilken bemyndigandet givits, har alltsedan år 1912 omfattat ett år, räknat från och med den 1 juli.

*Departements-
chefen.*

Framställning torde nu böra göras hos riksdagen om bemyndigande för ytterligare ett år eller till och med den 30 juni 1940 åt Kungl. Maj:t att upplåta rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord. Härvid bör beaktas, att gruvestadgan upphör att gälla den 1 januari 1940 samt att samma dag i stället träder i kraft gruvlagen av den 3 juni 1938. Bestämmelserna i denna lags 1 § innebära i förhållande till nu gällande föreskrifter i 1 § gruvestadgan en mindre ändring beträffande de mineralfyndigheter, som kunna göras till föremål för inmutning. Sålunda upptagas i lagen bland inmutningsbara mineralfyndigheter — förutom de i gruvestadgan angivna — jämväl sådana vilka innehålla malm till vana din ävensom, generellt, apatit och magnesit. Fyndigheter av sistnämnda slag kunna enligt gruvestadgan inmutas allenast, därest de äro belägna å kronojord, som står under kronans omedelbara förvaltning eller blivit för kronans räkning till brukning på viss tid åt annan upplåten.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att för de fall, beträffande vilka icke särskilda bestämmelser med riksdagens medverkan träffats, medgiva, att Kungl. Maj:t för tiden intill den 1 juli 1940 må äga att

dels åt svenska medborgare bevilja tillstånd att, mot den årliga avgäld och under de villkor i övrigt Kungl. Maj:t bestämmer, å kronojord inom visst å marken utstakat område under en tid för varje gång av högst tio år med andras uteslutande med arbete belägga och tillgodogöra sig mineralfyndigheter av andra slag, än som enligt 1 § gruvestadgan eller, såvitt angår tiden efter den 31 december 1939, 1 § gruvlagen kunna utgöra föremål för inmutning, med rätt för konces-

sionsinnehavaren att, därest vid upplåtelse tidens utgång dylik upplåtelse fortfarande är av riksdagen medgiven, äga företräde till överenskommelse om fortsatt arbete med fyndighetens tillgodogörande på de villkor, Kungl. Maj:t då på grund av sig företeende omständigheter kan finna gott bestämma,

dels ock åt sådan koncessionsinnehavare för den tid, varunder koncessionen beviljats, upplåta erforderlig mark för vägar samt för anläggning av verkstäder och arbetarbostäder, med skyldighet för koncessionsinnehavaren att för sålunda åt honom upplåtna förmåner gälda visst årligt arrende, som bestämmes genom särskild uppskattning före upplåtelsens medgivande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Knut von Horn.
